



## Motion om att behålla Bromma flygplats och undvika att avsluta kommunala markavtalet i förtid

Motion av Gabriel Kroon m.fl. (alla SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.  
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

### Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon m.fl. (alla SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige där de refererar till ett uppdrag i budget 2023 avseende stadens arrendeavtal med Swedavia och framtiden för Bromma flygplats.

I motionen föreslås att:

- Kommunfullmäktige ges i uppdrag att inte avsluta det kommunala markavtalet för Bromma flygplats i förtid.
- Kommunfullmäktige ges i uppdrag att inte höja arrendet för det kommunala markavtalet.
- Kommunfullmäktige ställer sig bakom inriktningen att arbeta för att behålla Bromma flygplats.

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

*Stadsledningskontoret* anser att stadens översiktsplan pekar ut Bromma flygplats som ett stadsutvecklingsområde efter det att nuvarande arrendeavtal löper ut samt att den planerade stadsutvecklingen på Bromma flygplats är ett viktigt led i att leva upp till stadens bostadsförsörjningsansvar.

*Exploateringsnämnden* delar översiktsplanens syn på vikten av en ökad kapacitet på och tillgänglighet till Arlanda, och att säkerställa den nationella och internationella tillgängligheten, inför kommande utveckling av Bromma. Nämnden kvarstår i samma

bedömning som avgavs som svar på remissen Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet och vad som i övrigt framförts i tidigare remissvar.

*Stadsbyggnadsnämnden* kvarstår i tidigare bedömning som avgavs som svar på remissen Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet där de anser att det måste klargöras att ett eventuellt utpekande av Bromma flygplats som beredskapsflygplats inte förhindrar eller försvårar stadens stadsutveckling till exempel genom ökat buller. Ett eventuellt utpekande som beredskapsflygplats får inte heller försvåra eller fördröja en nedläggning av flygplatsen.

### Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar inte motionärens bild av att Bromma flygplats är avgörande för att säkra tillgängligheten till Stockholm via flyg. Tvärtom är avvecklingen av Bromma flygplats en viktig del i att kunna samordna all flygkapacitet i regionen. Brommaflyget står i vägen för Stockholms utveckling och konkurrenskraft.

Antalet resenärer som reser till och från Bromma flygplats har minskat med mer än hälften sedan pandemin, samtidigt som skattebetalarna kraftigt subventionerar den olönsamma flygplatsen. Genom att avveckla Bromma flygplats kan vi stadsutveckla området till en fantastisk klimatsmart stadsdel, Bromma parkstad, med tusentals bostäder, grönområden och arbetsplatser. Därför har vi i den rödgröna majoriteten fattat beslut om att säga upp avtalet för Bromma flygplats i förtid. Genom att säga upp avtalet ger vi staten goda planeringsförutsättningar för en ordnad avveckling av flygplatsen fram till 2038.

### Bilaga

Motion om behåll Bromma flygplats och undvik att avsluta kommunala markavtalet i förtid, dnr KS 2023/513-1

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 maj 2024

Karin Wanngård  
Kommunstyrelsens ordförande

**Reservation** av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen tillstyrks.
2. Därutöver anföras följande:

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att staden inte ska avsluta det kommunala markavtalet för Bromma flygplats och istället arbeta för att Bromma även på sikt ska behållas. Vidare att staden ska ha i uppdrag att inte höja arrendet för det kommunala markavtalet. Stockholms behov av Bromma har dessutom under den senaste tiden ökat. Förutom att Stockholm behöver ha fler möjligheter för start och landning än vad som kan tillhandahållas på Arlanda har det förändrade säkerhetspolitiska läget gjort att Stockholms behov av beredskapsflygplats är större än tidigare.

**Särskilt uttalande** av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Sverigedemokraterna vill i sin motion behålla Bromma flygplats. Fram tills nyligen var dock ingången från partiet ganska annorlunda – och man var förvånansvärt positiv till att utveckla Stockholm. Att ”det är synd att ha en flygplats på så attraktiv mark” var orden från Linnea Vinge.

Centerpartiet i Stockholms stad ser positivt på potentialen till stadsutveckling på Bromma när avtalet löper ut 2038. Samtidigt är vi inte så naiva som det nuvarande styret, som verkar använda projektet som talepunkt för att mildra kritiken när det inte byggs nära med tillräckligt med bostäder.

Centerpartiet vill skapa en hållbar och effektiv stadsdel som i alla skeden - under planering, byggtid och efter färdigställande, har förutsättningarna att följa med i utvecklingen. Möjligheterna med en avveckling av flygplatsen sträcker sig även bortom Brommas gränser. Lika viktigt är det därför att börja planera för stadsutveckling på områden som nu begränsas av inflygningskorridoren och bullernivåer. [Centerpartiet har tidigare](#) pekat ut Marieberg som särskilt lämpligt för bebyggelse med högre hus och fler bostäder i framtiden, när restriktionerna kopplat till Bromma flygplats hävs. Säkerligen finns fler områden med samma potential runt om i staden, och staden bör således redan nu påbörja arbetet med att identifiera dessa.

## Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 fastslås att staden ska bidra till avvecklingen av Bromma flygplats i syfte att omvandla området till Bromma Parkstad.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden utreda och pröva förutsättningarna för att omförhandla stadens avtal med Swedavia i syfte att ta ut marknadsmässig arrendeavgift för flygplatsens mark.

I motionen av Gabriel Kroon m.fl. (alla SD) framförs att Bromma flygplats är en viktig del av Stockholms och Sveriges infrastruktur. Att avsluta markavtalet i förtid skulle enligt motionärerna innebära en minskad kapacitet och ökad belastning på Arlanda flygplats, vilket kan leda till sämre flygförbindelser och negativa konsekvenser för näringslivet och sysselsättningen. Motionärerna framför vidare att det är av stor betydelse att behålla Bromma flygplats som en beredskapsflygplats.

Mot bakgrund av ovan föreslår motionärerna att Stockholms stad istället ska arbeta för att även på sikt behålla Bromma flygplats.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ges i uppdrag att inte avsluta det kommunala markavtalet för Bromma flygplats i förtid, att inte höja arrendet för det kommunala markavtalet och att kommunfullmäktige ställer sig bakom inriktningen att arbeta för att behålla Bromma flygplats.

## Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

### **Stadsledningskontoret**

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2023 har i huvudsak följande lydelse.

En väl fungerande kapacitet inom flyget är avgörande för att säkerställa en god nationell och internationell tillgänglighet, och Stockholms stads roll i näringslivet. Stadsledningskontoret konstaterar att Swedavia bedömer att en konsolidering av flygtrafiken i Stockholmsregionen till Arlanda är möjlig under förutsättning att Arlanda får långsiktiga förutsättningar för att utvecklas i takt med samhällets behov. En långsiktig plan för investeringar, anpassning av Arlandas infrastruktur och marktransporter till och från flygplatsen behöver tas fram. En nedläggning av Bromma flygplats innebär också att åtgärder behövs på Arlanda för att tillgodose det samhällsviktiga flygets behov.

Stadens översiktsplan pekar ut Bromma flygplats som ett stadsutvecklingsområde efter det att nuvarande arrendeavtal löper ut. Den planerade stadsutvecklingen på Bromma flygplats är ett viktigt led i att leva upp till stadens bostadsförsörjningsansvar.

Stadsutvecklingsprojektet Bromma Parkstad är ett omfattande projekt och planering behöver påbörjas i god tid före en nedläggning av flygplatsen. Omvandling förutsätter att ett antal grundläggande planeringsförutsättningar är på plats, till exempel gällande kollektivtrafik, vägtransporternas kapacitet och tekniska försörjningssystem. Därtill finns behov av överenskommelser och beslut gällande bland annat sanering och infrastrukturutbyggnad.

Samverkan mellan staden, regionen och myndigheter behöver ske tidigt i planeringsprocessen för att säkerställa bra helhetslösningar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

### **Exploateringsnämnden**

**Exploateringsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2023 följande.

Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

*Reservation* av Anders Edin (SD), se Reservationer m.m.

**Exploateringskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I Budget 2023 finns uppdraget: ”Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och andra berörda nämnder verka för en nedläggning av Bromma flygplats och inleda arbetet med stadsutvecklingsprojektet Bromma Parkstad”. Vidare anges att: ”Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden utreda och pröva förutsättningarna för att omförhandla stadens avtal med Swedavia i syfte att ta ut marknadsmässig hyra för flygplatsens mark.” Budgetuppdragen anger inriktningen för kontorets arbete.

Av Översiktsplanen från 2018 framgår också att det på lång sikt finns möjligheter att utveckla en ny stadsdel med blandad bebyggelse genom att omvandla Bromma flygplats, efter att nuvarande arrendeavtal löper ut 2038. ÖP anger också att det förutsätter att den nationella och internationella tillgängligheten säkerställs, och att tillgängligheten till Arlanda stärks.

Bromma flygplats framtid, förutsättningarna för kommande stadsutveckling och regionens behov av flygkommunikationer har de senaste åren behandlas i flera statliga utredningar och rapporter som remitterats till exploateringsnämnden:

- Remissvar om rapporten ”Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet” behandlades i exploateringsnämnden 2021-11-25 §9.
- Rapporten ”Arlanda flygplats – en plan för framtiden” behandlades 2022-09-29 §9.

- Rapporten ”Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap” behandlades 2023-04-20 §7.

I de remissvaren har kontoret utförligare redovisat synen på flera av de aktuella frågeställningarna. Kontoret delar översiktsplanens syn på vikten av en ökad kapacitet på och tillgänglighet till Arlanda, och att säkerställa den nationella och internationella tillgängligheten, inför kommande utveckling av Bromma. Funktion och kapacitet för samhällsviktiga flygtransporter behöver också säkerställas.

Brommas funktion som beredskapsflygplats behandlades i den senaste rapporten (§7 ExplN 2023-04-20, E2023-00679). Inom gällande avtal och miljötillstånd har kontoret inga invändningar mot att utpeka Bromma som beredskapsflygplats, så länge det inte förhindrar eller försvårar stadsutveckling till exempel genom restriktioner. Kontoret framförde då också att statens planering av flygplatssystemet måste inriktas på hur Stockholmsregionens behov av samhällsviktigt flyg i framtiden ska tillgodoses utan Bromma flygplats. Kontoret kvarstår i denna bedömning och vad som i övrigt framförs i tidigare remissvar.

Arrendeavtalet mellan staden och staten genom Swedavia gäller till och med den 31 december 2038. Swedavia har rätt till förtida uppsägning av avtalet med tre års uppsägningstid, om beslut fattas att lägga ned flygplatsen. Andra förändringar i avtalet, om avtalstider, arrendeavgifter eller andra villkor förutsätter en ömsesidig överenskommelse mellan parterna.

### **Stadsbyggnadsnämnden**

**Stadsbyggnadsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2023 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna namnberedningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

*Reservation* av Julian Kroon (SD), se Reservationer m.m.

**Stadsbyggnadskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens Budget 2023 har följande uppdrag getts ”Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och andra berörda nämnder verka för en nedläggning av Bromma flygplats och inleda arbetet med stadsutvecklingsprojektet Bromma Parkstad”.

På lång sikt finns möjligheter, i enlighet med översiktsplanen, att utveckla en ny stadsdel genom att omvandla Bromma flygplats. Stockholms stad har i avtal upplåtit området för flygverksamhet till år 2038, därefter kan området omvandlas till en stadsdel med blandad bebyggelse. Översiktsplanen slår fast att en nedläggning av Bromma flygplats förutsätter att den nationella och internationella tillgängligheten till

Stockholm säkerställs. Samt även att tillgängligheten mellan Stockholm stad och Stockholm Arlanda stärks.

Stockholmsregionen står för en stor del av landets ekonomiska tillväxt. Stockholm stad som huvudstad har även flera andra viktiga nationella och internationella funktioner för näringsliv, offentlig styrning, kultur och besöksnäring. För att säkra dessa funktioner är det av stor vikt att den nationella och internationella tillgängligheten är god. När Bromma flygplats läggs ner ställer det än högre krav på att tillgängligheten till och från Stockholm Arlanda flygplats är god.

Stadsbyggnadskontoret svarade 4 april 2023 kommunstyrelsen på delegation gällande remissen Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet dnr 2023-02901. Utredaren föreslår att Bromma flygplats ska pekas ut som beredskapsflygplats och att miljötillståndet bör justeras ifall tillståndet inte möjliggör beredskapstrafiken. Stadsbyggnadskontoret svarade att det måste klargöras att ett eventuellt utpekande av Bromma flygplats som beredskapsflygplats inte förhindrar eller försvårar stadens stadsutveckling till exempel genom ökat buller. Ett eventuellt utpekande som beredskapsflygplats får inte heller försvåra eller fördröja en nedläggning av flygplatsen. Kontoret kvarstår i denna bedömning.

#### **Stadsbyggnadskontorets förslag till beslut**

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

## **Reservationer m.m.**

### **Exploateringsnämnden**

Reservation av Anders Edin (SD)

att tillstyrka motionen samt

att därutöver anföra följande:

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att staden inte ska avsluta det kommunala markavtalet för Bromma flygplats och istället arbeta för att Bromma även på sikt ska behållas. Vidare att staden ska ha i uppdrag att inte höja arrendet för det kommunala markavtalet. Stockholms behov av Bromma har dessutom under den senaste tiden ökat. Förutom att Stockholm behöver ha fler möjligheter för start och landning än vad som kan tillhandahållas på Arlanda har det förändrade säkerhetspolitiska läget gjort att Stockholms behov av beredskapsflygplats är större än tidigare.

### **Stadsbyggnadsnämnden**

Reservation av Julian Kroon (SD)

Se reservation anford under exploateringsnämnden.